

زلزله؛ هشدار دوباره به پایتخت

به گواه تاریخ هر ۱۵۸ سال در تهران زلزله‌ای شدید رخ داده که آخرین آن ۱۷۲ سال پیش بوده است

بار دیگر زمین لرزه بخشی از کشورمان را لرزاند و همه، بویژه پایتخت‌نشینان را در ترس و نگرانی از زلزله‌ای فرو برد که می‌گویند سال‌هاست از وقوع آن گذشته است.

زلزله‌ای که جمعه شب سقف‌های کاهگلی را در چندین روستای واقع در استان سمنان بر سر روستاییان آوار کرد و پایتخت را هم لرزاند، شاید بیش از همه به ساکنان تهران شوک دیگری وارد کرد که اگر تهران بلرزد چه خواهد شد.

اگر چه این سخنان رئیس‌جمهور نیز که فروردین امسال به صراحت اعلام کرد و وقوع زلزله در تهران حتمی است و تهران باید برای کاهش خسارات احتمالی خلوت شود، بیش از آن که از بعد حادثه‌ای

آن مورد دقت و واکاوی قرار گیرد، بیشتر رنگ و بوی سیاسی گرفت و هر چند رسانه‌های شنیداری و دیداری برای مدتی محدود بر احتمال وقوع زلزله در تهران دست گذاشتند و مطالبی در این خصوص نوشتند و گزارش‌هایی تهیه کردند، اما می‌توان به صراحت ادعا کرد برای مقابله با زلزله احتمالی در پایتخت آمادگی چندانی وجود ندارد و مسوولان ذیربط فقط به برگزاری چند مانور آمادگی بسنده کردند.

دکتر بهرام عکاشه، زلزله‌شناس معتقد است وقوع زلزله در تهران حتمی است، چرا که از آخرین زلزله شدید در این شهر ۱۷۲ سال می‌گذرد.

به گفته وی، به گواه تاریخ هر ۱۵۸ سال در تهران زلزله‌ای شدید با قدرت حدود ۷ ریشتر رخ داده است.

آخرین زلزله این شهر ۱۷۲ سال پیش رخ داده و اکنون وقوع آن ۱۴ سال تاخیر دارد.

این استاد دانشگاه هشدار می‌دهد تنها راه پیش‌بینی زلزله، محاسبه زمان بروز موج عرضی و طولی است، چرا که این دو موج با تاخیر زمانی چند ثانیه‌ای به دنبال هم رخ می‌دهند و کشور را این نیز با استفاده از این روش موفق به کاهش خسارات ناشی از زلزله شده است.

استاد پیشکسوت زلزله‌شناسی ایران با اشاره به لرزه‌خیزی عرصه وسیعی از کشور خصوصاً مناطق ایران مرکزی و البرز مرکزی از جمله تهران بر احتمال بالای رخداد زلزله‌هایی حتی به بزرگی بالای ۷ و ضرورت آمادگی مواجهه با چنین

زمین‌لرزه‌هایی در مناطق مختلف کشور تاکید کرد. دکتر عکاشه در گفتگو با ایسنا در خصوص زلزله اخیر استان سمنان معتقد است: زلزله‌خیزی ایران را می‌توان به البرز مرکزی و ایران مرکزی تقسیم کرد که صفحه البرز مرکزی دارای ۳ بخش مرکزی، شرقی و غربی است. البته زلزله‌خیزی ایران مرکزی کاملاً متفاوت از رشته‌کوه‌های البرز است، به طوری که زلزله‌های یزد، قم و اصفهان متعلق به صفحه ایران مرکزی هستند.

رئیس دانشکده علوم پایه دانشگاه آزاد اسلامی خاطر نشان می‌کند: احتمالاً در این زلزله یکی از گسل‌های بین تهران و دامغان فعال شده است که این گسل‌ها دارای راستای

شمال شرق و جنوب غرب هستند.

■ مشکل بافت‌های فرسوده

در این میان آنچه نگرانی‌ها در کلانشهری مانند تهران را دوچندان می‌کند وجود بافت‌های فرسوده است که سال‌هاست از وعده‌نوسازی آنها می‌گذرد. براساس آخرین آمارهای اعلام شده از سوی وزارت مسکن و شهرسازی هم‌اکنون ۶۵ هزار هکتار بافت فرسوده در کشور ما وجود دارد که ۳ هزار هکتار آن متعلق به تهران است و گرچه نوسازی بافت‌های فرسوده کشور از برنامه سوم توسعه آغاز شده، اما واقعیت این است که نوسازی بافت‌های فرسوده هنوز در پیچ و خم تامین اعتبار و نبود ادامه در صفحه ۱۷

زلزله؛ هشدار دوباره به پایتخت

ادامه از صفحه اول

تعامل کافی و لازم میان سازمان‌های مسوول مانده است. مشکل زمانی عمیق‌تر می‌شود که به اذعان مسوولان هم‌اکنون ۷۰ درصد ساختمان‌های در حال ساخت و نوساز هم به دلیل رعایت نکردن استانداردهای لازم، فرسوده محسوب می‌شوند.

حمزه شکیب، رئیس کمیسیون توسعه و عمران شورای شهر تهران در این باره به «جام‌جم» می‌گوید: در محدوده بافت‌های فرسوده شهر تهران، ۲۱۶ هزار واحد و در کل شهر نیز حدود ۶۰۰ هزار واحد مسکونی فرسوده وجود دارد.

او با انتقاد از روند کنونی نوسازی ساختمان‌های فرسوده می‌افزاید: متأسفانه اراده‌ای برای تسهیل و تسریع نوسازی بافت‌های فرسوده تهران وجود ندارد و فریاد شورای شهر نیز در این میان به جایی نرسیده است.

■ برگزاری مانورها

طی سالیان اخیر شاهد برگزاری مانورهای آمادگی مقابله با زلزله بوده‌ایم. این که برای مقابله با زلزله احتمالی باید مانور آمادگی برگزار شود، قطعاً نوعی فرهنگ‌سازی و آموزش عمومی مردم است، اما این به تنهایی کافی نیست و مسوولان و متولیان فرهنگی باید برای آموزش مردم در این خصوص همت مضاعفی به کار گیرند.

■ پیگیری خلوت شدن تهران

این واقعیتی است انکارناپذیر که تهران ۷۰۰ کیلومتر مربع وسعت دارد و در حال حاضر ۱۳ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر ساکن این شهر درندشت هستند و از این جمعیت حدود ۸ میلیون نفر در تهران سکونت همیشگی دارند. بنابراین می‌توان عمق فاجعه را در صورت بروز زلزله‌ای بزرگ لمس کرد، پس باید برای خلوت شدن تهران و کاهش مرگ و میرهای احتمالی ناشی از زمین‌لرزه اهتمام ورزید.

گرچه آمار مشخص و روشنی از میزان درخواست‌های مردم برای خروج از تهران هنوز اعلام نشده اما در هر صورت دولت باید با ارائه تسهیلات ویژه، گسترش امکانات در دیگر شهرستان‌ها و تشویق‌های مادی، شهروندان تهرانی را برای خروج از این شهر پرخطر ترغیب کند و این طرح را نیمه‌کاره نگذارد؛ چرا که اگر خدای ناکرده تهران بلرزد، خسارت‌ها قابل جبران نیست.